

Пурнаса, сёршыва юрат, таван халәх мәнпе чөрә, савна юрат!

ТУСПАХ

НУРЛАТ РАЙОНЁН ОБЩЕСТВАПА ПОЛИТИКА ХАҢАЧЁ
ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА НУРЛАТСКОГО РАЙОНА

Хаҗат 1931 сұлхи июлән
9-мәшәңче тухма пусланә.

№ 46
(4615)

1998 сұлхи апрель (ака)
уйәхән 25-мәшә, шәматкун

Паләртнә
хакна.

КУН ХЫҢСАН КУН:

Хроника
Событисем
Фактсем

Су сәнә чөркемре

“Нурлатри сәт-су комбинатчә” АО 200-шер грамлә чөркенә “Крестьянское” су сутма тыгәнни синчен хаҗатра пәл-тернәччә ёнтә. Акә темиҗе кун ёнтә кунта сәва апат-симәҗ фольгипе чөркеме тыгәннә. Су тавакансен заказне Самарти предприятисенчен пәри пурнаҗланә. Шанчәклә чөркенә су лайәх сыхланат, пахаләх те варах вәхәт хушши упранат, тавар туянакансем аһа кәмәлләсчә.

Фарида Суткүләнче малта пыракан дояркәсенчен пәри шутланат. Ку сәмрәк, илемлә, вәй-вар хәрарәм хәйән ёҗне чунтан парәннә. Фарида мәшәре Нафис та Суткүл яләнче суралса үснә. Вәл ялта лайәх кил хуҗи, тәйәшуллә ёҗчен, аҗта механизатор пулине паләрса тәрат. Суркуннерен пуласа кәркунеччен хирте сахәр кәйшманә ситәнтәрет, хәлле вара мәшәре пәрле фермәра вәй хурат, выльәх апачә турттарат. Кәҗалхи 4 уйәх хушшинче Фарида пәр ёнерен ватаман 1618 килограмм сәт суса илнннче Нафисән тәпни те пысәк. Пурә вәсем 20 пуҗе пәхәсчә.

Вәсен сәмийнче икә ача үсет, савәнпа та Фаридан килте те, фермәра та ёҗ нумай. Анчах та Фарида унта та, кунта та ёлкәрет. Укерчәкәре: “Суткүл” ассоциацин малта пыракан доярки Ф.Х.Давлетшина.

Районта Вице-премьер В.А.Швецов пулса курчә

Иртнә юнкун районта Тутарстан Республикин Вице-премьерә В.А.Швецов пулчә.

Хулапа район администрацийән пусләхә Ф.С.Сибатуллин авторитетлә хәнана района газификацилессе мәнле пынипе, сул-йәр тавас тата ку енәпе сыхәннә ыйтусемпе паллаштарчә. Ялсене газификацилес ёҗ кәҗал активлә пынипе Вице-премьер кәмәллә пулчә, сиксе тухакан ыйтусене татса пама, уйрәмах финанс енчен пулашма хәтәри синчен пәлтерчә. Сул-йәр тавассипе пәхса тухнә ыйтусенчен чи сивәччи Хуралту ялә сывәхәнчи кәпер шутланат. Калаҗса татәлнә тәрәх, сәк ёҗсене аһәҗлә вәҗлессе шанма пулат. Вице-премьер сәплах Зузеевәри нефть промыслинчи нефть ёҗлесе хәтәрлекен завода хәвәртрах вәҗлессипе интәресленчә.

В.А.Швецов районта ирттернә ёҗлә калаҗусене республикәри сул-йәр фончән директорә Ш.А.Рязяпов, “Татавтодор” начальникә Ф.Г.Гилмиев, “Востокмонтажгаз” АО генеральнәй директорә В.В.Бертенев тата ытти ертүҗсәсем хушшәнчә. Вице-премерпа пәрлә район тәрәх администраци пусләхә Ф.С.Сибатуллин сүрерә.

ТӘП ЫЙТУ - ПАХАЛАХ

Кәҗалхи пәрремәш кварталта хуҗаләхсем сәт чылай сутнә, сәпах та начар пахаләхлә продукцие сутса тәкаклани те паләрат. Уйрәм хуҗаләхсем чылай тәкак туснә, вәсем синчен хаҗат нумаях пулмасть сьрнәччә ёнтә. Савәнпа та юнкун сәт-су комбинатәнче иртнә семинара асатан сәт пахаләхшән яваплә сьнссене - лаборантсене чәннәччә. Сәк ыйту халәхран сәт пухакансене те тивет, савәнпа та семинара вәсем те хушшәнчә. Сивәч те усәллә калаҗу пулчә. Ял хуҗаләх продукцәсене сутән илес тата вәсен пахаләхне тәрәслес тәләшпе ёҗлекен госинспектор А.П.Белякова районти хуҗаләхсем пәрремәш кварталта мәнле пахаләхлә сәт сутни, хәшәсем йәркәллә ёҗлесе лайәх резульатсем тунн, хәшәсем вара пур майсәмпе усә курманни синчен тәплән, уйрәм тәсләхсемпе сирәплетсе каласа пачә. Сәт-су комбинатән специалисчәсем вара пухәннисене сәт пахаләхне паләртас енәпе йышәннә требованисемпе, сәк ёҗ йәркипе паллаштарчәс, пысәк пахаләхлә сәт илмәлли факторсем, продукцие пәсәлассинчен сыхласси синчен каларәс. Вырәнсенчә лаборантсем час-часах улшәнса тәнине шута илсен, сәкән пек аһантарни питә вырәнлә пулчә.

Семинара халәх депутатәсен пәрлештернә Совечән председателән сүмә А.Н.Ельченков хушшәнчә. Вәл пәрремәш кварталта самоуправленнн вырәннн Совечәсем халәхран сәт сутән илнине тәплән тишкерсе тухрә, сәк ёҗе активлатас тәләшпе Советсен тата сәт пуҗтаракансен умне тәратнә задачәсем синче чарәнса тәчә.

Обществәлла выльәхсен йышне сұллахи лагерьсене куҗарма вәхәт ситнә май продукцие пахаләхне тивәҗтерес ыйту тата та сивәчленә. Сәкән синчен семинарта ял хуҗаләх продукцәсене сутән илес тата вәсен пахаләхне тәрәслес тәләшпе ёҗлекен тәп госинспектор Н.И.Фомин юлашкнчен тухса калаҗрә. Сәплах вәл тавар туса илекенсен умәнче тәракан задачәсем синче чарәнса тәчә.

Аҗта ытларах сәт сәваҗсә?

Цифрәсен пәрремәш графи - апрелән 23-мәшә тәлнне пәр ёнерен сәт сунә, иккәмәшә - пәлтә-рхипе танлаштарсан, ытларах е сахалрах (килогрампа).

“Дуслык”	19,2	-3,6
“Кондурча”	19,1	+1,3
Мичурин яч.хис.	15,4	-0,6
Синдряков яч.хис.	14,4	+4,4
Сахәр завочән х/х	13,7	+1,2
“Рассвет”	13,0	-
“Агрохимсервисән” х/х	13,0	-1,0
“Суткүл”	12,4	-
“Киклә”	11,4	+0,7
Сәт-су комбинатән х/х	11,3	+3,1
Хафизов яч.хис.	11,3	+0,1
“Родина”	10,9	+0,5
“Татарстан”	10,8	+2,3
“Тәрнеҗ”	10,7	-0,5
РСУн х/х	10,2	+1,2
Кузнецов яч.хис.	9,6	+0,7
М.Джалиль яч.хис.	9,5	-
“Черемшан”	9,5	-1,2
“Заветы Ильича”	8,7	-1,7
“Заря”	8,2	-0,2
“Тан”	8,0	+0,3
“Игенчә”	7,8	+1,3
“Чулпан”	7,6	-0,2
“Алга”	7,4	+1,1
“Комбайн”	7,3	+1,8
“Урняк”	7,3	-0,3
“Элмет”	6,8	-
Нефтебазән х/х	5,4	-
МСОН х/х	3,5	-3,2
Район тәрәх	10,2	+0,2

Аҗта пурәнаҗсә, савәнпа варалаҗсә

Госсанэпиднадзор центрәпе пәрле черетлә рейда эфир район администрацийә хулана тирпей-илем кәртес тәләшпе уйәхләх ирттерме паләртнә вәхәтра йәркелеремәр.

Уйәхләх вәҗленсе пырат пулин те, Нурлатри хәшпәр микрорайонсенчә сүп-сәп куписем халә те выртаҗсә-ха, тирпейсәрләх хуҗаланакан вырәнсем те пур. Ёҗ мәнре? Пурне те кая юлса килнә суркунне айәплә теҗсә яваплисем тәрре тухас тесе. Тасатмаҗсә, вәсем хәйсем хыҗсән кам та пулин тирпейлесе кәҗсә, мәншән тесен савна хәнәхнә. Виҗсәмәшәсем вара, пысәк суртри тасаләхпа тирпейләхшән явапләскерсем, уҗса, вәхәт сукки сине йәвантарәсчә. Каланә сәлтәвссене рейд та сирәплетет.

Эрнекун. Самоуправленнн хула Совечән предприятисемпе организациенчә сав кун субботник ирттермәлли синчен маларахах пәлтернә пулнә. Яланхи пекех, сав кун субботника сахәр завочән, апат-симәҗ комбинатән, нефтьпе газ кәларакан “Нурлатнефть” управленнн, уйрәмах ачапәча тата шул сәлне ситмен ачасен учрежденийәсен коллективәсем туслән тухнә. Анчах та хәйсен территориясене тирпей-илем кәртесинчән тәрәшманнисем те сахал мар.

Эфир хамәр рейда Нурлатри тирпейсәрләхпе паллә вырәнтан - сахәр заводәнчи сьрмаран пусларамәр. Кунтан инчәс мар вырәннә уйрәм суртсенчә тата МСО ведомствине кәрекен суртсенчә пурәнакансем аһа тахсанах ёнтә сүп-сәп тәкмәлли вырән туса хунә. Юлашки сүлсенчә кунта

Заводской тәкәрләкәнчә МСОН тата икә сәнә сурчә (9-11) үссе ларнә. Хальхи вәхәтра вәсем хуҗасәр. Хуҗа пулмасан сүп-сәпа илсе тухассине йәркелессе синчен шухәшпакан та сук ёнтә. Савәнпа та сәнә суртра пурәнакансем хәйсен сүп-сәпне хәнәхнә вырәнә йәтәсчә.

Маларах 547-мәш номерлә куҗса сүрекен механизациленә колоннәна пәхәннә суртсем умәнче те шәпләх хуҗаланатчә, анчах вәсен пәрремәш рейдра та хытә критикленәччә вәт-ха. Территорие тасатас тата тирпей-илем кәртес тәләшпе кунта пәр сьн та тәрәшман. Циолковский урамәнчи 7-мәш суртра пурәнакансем вара йәла каяшәсене тротуар сине купалама та вәтанмаҗсә.

Кашни рейд хыҗсән пәр вывод тухса тәрат: камән ятне асансан та, усси сук, йәрке тыгнә сәрте яланах таса, тирпейсәрләхе хәнәхнә вырәнпа вара сайра-хутра сәс улшәнусем пулаҗсә.

Сәк сьрма пек таса мар тепәр участок Нурлатән тепәр вәҗәнчи сәмрәксен тата Строительсен (геофизика) урамәсем пулса тәраҗсә. Шәп сәк сәлтәвпа кәҗал сәк факт тәләшпе ёҗе Госсанэпиднадзор центрә администраци комиссине пәхса тухма панә. Тен, сәпла майпа ку сивәч ыйтәва татса парәс.

Хәтәрлөв кантурне, “Агрохимсервис” акционер обществине пәхәнса тәракан суртсем патәнче те савнаш-кал лару-тәру. Кунта сьнсем мән чухлә пурәнаҗсә, сүп-сәпне те урама е пахчисем хыҗне савән чухлә тәкаҗсә. Тәләнмәлле, сәк вәхәт хушшинчә предприятисенчә темиҗе ертүҗә улшәннә, сәпах та вәсенчен нихәшә те сәк йәркәсәрләхе пәтереймен.

(Вәсә 4-мәш стр.).

Санитарие вәренәвә

Юлашки вәхәтра Госсанэпиднадзор центрә халәхән профессие ушкәнәсем хушшинчә санитарие гигиена вәренәвне ирттерет. Паянхи кун тәлне санитарие гигиена минимүмән программине 880 сьн иртнә.

Санитарие гигиена курсне ТР Министрсен Кабинечә “Тутарстан Республикинчә халәхән тәрлә профессие ушкәнәсене гигиена енчен вәрентессе тата аттестацилессе синчен” йышәннә постановленнне киләшуллән йәркеләсчә. Вәсене халәхән санитарие пәлүләхне лайәхлатас, ерекен чирсене сирсе ярас тәллевне ирттерәсчә. Вәренәвә кайран аттестаци ирттерсе апат-симәҗ продукцәсем туса кәларакан тата сутакан сферәра ёҗлекенсем, йәлапа коммуналлә предприятисенчә, вәренту, ял хуҗаләх сферинчә вәй хуракансем, производствән сиенлә условисемлә предприятисен рабочийәсемпе служащийәсем хушшинчә йәркеләсчә.

Гигиена вәренәвне кашни эрнекун, урәх хулара пурәнакансем валли кашни кун ирттерәсчә.

Иван Яковлевич Яковлев суралнаранна 150 сул ситре

И.Я.ЯКОВЛЕВ:

Таса чунна сэршыв тата таван халэх умёнче сакна калама пултаратан: хам пурнасан чи вайштити вайхитне халәха сутта каларас есе патәм, хам самракләхри емет-төллевсене сак енепе пурнаса кертрем.

Чавашсен ку тарана сити управна пуяләхә тата телентермешә вәл чөлхе, юра, терә. Чавашсен сәр пин сәймах, сәр пин юра, сәр пин терә.

Халәхән әс-тәнне, унан пәтәм тәнче курамне таван чөлхе чун парать. Таван чөлхесәр чән-чән пелү сук.

Таван чөлхене ман-ма хушни сав халәха вилме хушние пәрех.

Эпир начар халәх мар. Британи музейенче пәр-пәр тутләхса пәтне историлле пата та хаклә шутланать пулсан - эпир пата сәс мар!

Сәклес пулать, вәренгес пулать мөскөне юлнә халәха.

Таван халәхәран сукләхәнчен, начарләхәнчен, вәл тәт-тәтмре пурәнничен ан вәтанәр: эсир вәсен хушшинчен тухнә, еслесе те вәсемшән еслемелле.

Юрататан чавашсене, вәсене пәтәм чунтан ырләх сунатан. Чавашсене телейлә тавас тенисәр пуспе манан пурнаса урах нимәнле теллеве те пулман.

Тәпра

Якку ывәлә Йәван Вәл суралнә Кушкәра. Пур ун енчәкә: пәхсан - БЛтан мар унта - тәпра.

Кушкә сәрән тәприне Вәл суретнә хайпелен. Сакнә халә те пус вәсене, Енчәк - төреллә, чечен.

Мускавра чаваш вилет, Ситнә вәл инкәк патне. Пәр сәмах асне килет, Юләшки сәмах: анне.

Емерне пәр унан та Каласси килнех пуль сав.

Хурләх тәләх-турата, Хурләх таталнә сулса.

Вәрәм шөвәр пурнипе Кәтартать вәл сүлелле, Тилмерсе тем ыйтнә пек.

Пурсан енчәк еннелле.

Салгса илчәс енчәкне Унан пусә вәсәнчен. Хучәс кәкарә сине Кәтартса мән пур енчен.

Пәр сәр мар, пәр пин те мар

Хай вәрентнә хәр те ар Урахла апа ченет: Иван Яковлевич тет.

Петәр ХУСАНКАЙ

Пәтәм пурнаса чавашсене сутта каларма панә сын, педагог-демократ, сыравсә Иван Яковлевич Яковлев 1848 сулхи апрелән 25-мешәнче халәхи Тутарстанән Теччә районәнчи Кәнна Кушки яләнче суралнә. Апа суратнә хысқан вишә кунтанах унан амәшә вилсе кайнә. Чавашсен ыра йәли-йәркипе ачана йышлә сөме усава илнә. Кил хуши-отставкари салтак Пахом Кириллов сав вәхәтра суккарланнә ентә. Кәштах үссесән Ванюшка аслашәне савәтса сүреме тытаннә. Аслашә апа пите юратнә. Арсын ача шула кайиченех кәтү кәтнә, чаваш, вырас, тутар, мәкшә ачисемпе туслашнә, сәр суреленә, тыра вырнә, утә сулнә, выртмана сүренә. Удел ведомствине кантурта еслекенсем, сәр вишекенсем кирлә пулнине апа училищәне вәренме янә.

Ванюшка вырас хресченән Мушке-евән киләнче пурәнса, төрлә есе вәреннә. Апа сөмәри-сем пурте юратнә. Савәнпа пулә ентә, Яковлев чун-чөринче чаваш халәхне сәс мар, вырассене те, ытти халәх сыннисене те хисеплесе сирәплесе юлнә.

Училищәрен вәренсе тухнә хысқан вәл төрлә вырасенче сәр вишә енепе есленә. Унта вәл таван халәх сыннисем мән тери чухән, тәттә пурәннине курнә. Савәнпа унан чун-чөринче таван халәх сутта каларас емәчә суралнә-тәр. Пәррехинче сәмрәк Яковлев Винновка ялә патәнче малярине йы-

Чаваш халәхне сутта каларас теләше улашпа ессем тунә И.Я.Яковлев сынчен поэтсемпе писательсем произведе-нисем чылай сырнә, чаплә сыннамәр сәнарне илемлә меслетпе уса парассишән сине тәрса есленә. Прозәра ку темәна чи малтан Марфа Трубина писательница сәкленә. Вәл сырнә "Ача чухнехи" пове-сула хул-сурәмлә сын. Хай чаплә тум тәхәннә: тумисем ялтартатса сәс тәрассә, хул пуссийә синче - пакунсем. Каласнә чух сасси уса та янравлә, унә чухне сәр кисренет. Сарлака кә-карне каартса, кә-мәллә пәсәк куспе инсетелле тинкерсе пәхатә.

Сәмах әстисем И.Я. Яковлев портретне туллин үкерсе кәтартассә. Вәл хитре сән-питлә, лапка шур сухаллә, сарлака хул-сурәмлә сын. Хай чаплә тум тәхәннә: тумисем ялтартатса сәс тәрассә, хул пуссийә синче - пакунсем. Каласнә чух сасси уса та янравлә, унә чухне сәр кисренет. Сарлака кә-карне каартса, кә-мәллә пәсәк куспе инсетелле тинкерсе пәхатә.

Чаваш халәхән чән-чән улапә

вәр чирлесе үкнә. Сав яла Долгоруков кнесэн управляющий Косинский поляк пырсан, вилес пек чирлә выртакан сәмрәк пирки пелнә те апа хайпе пәрле кнес именине илсе кайнә. Яковлев сывалса ситсен, Косинский апа хай валли чертеж ессем тумасәннә. Яковлев сав есе пите лайәх пурнасланә. Косинский пултаруллә сәмрәк 25 тенкә парса хавхалантарнә. Сәр вишекен яш савән чухлә укса ниҳәсан та тытса курман. Вәл малалла вәренесе пирки шухәшлама тытаннә, чавашсен те сыруләхә

пулә тесе еметленнә. Сыруләх сәс мар, хамәрән литература та пулә. Малалла вәренмелле. Анчах аста? Чөмпәрти гимназиере. Малтан чылай вәреннине шуа илсе, апа түрех пилләкмәш класа йышәнассә. 1870 султа вәл Чөмпәрти гимнази-рен ылтән медальпе вәренсе тухать. Сав сулах Хусан универси-тетне вәренме кәрет. Унта кәриччен икә сул маларах - 1868 султа хай вәйәпе тата уйрам сынсем пулашнине Чөмпәрти чаваш школ-не уснә. Ку шула 1871 султа И.Н.Ульянов

пулашнине патшаләх бюджетне кертнә. Ултә султан апа Чөмпәрти тәп чаваш школә, 1890 султа Чөмпәрти чаваш учи-теләсем хатәрлекен школ ятне панә. Вәл чаваш культурин центрә пулса тәнә.

Хусанта вәреннә чух-не Иван Яковлев чаваш алфавитне туса, таван чөлхепе школсенче вәрентмелли кенекесем каларма тытанат. 1875 султа университетән историпе филология фа-культетне пәтерет. Чөмпәрти чаваш школне те малалла аталан-тарать. Сав вәхәтра унта 52 сын вәреннә. Вәл уснә школ сирәплесех пынә. Вишә класс пулнә унта, кашнинче икшер сул вәреннә. Шкул валли уйрам сурт илнә, сәр лаптәкә, сад туянна. 1878 султа шула хә-рарәмсен уйрамә усәлнә. Апа Иван Яков-лев мәшәрә Екатерина Алексеевна ертсе пынә. Сәмрәк педагог И.Н. Ульяновпа сывах пал-лашнә.

Чөмпәрти чаваш школәнче Иван Яковлев пулас учительсене эстетика енепе лайәх вәрентсе хатәрлес теләше нумай тәрәшнә. Вәрен-текенсен музыка ин-струментәсемпе калама та, лайәх юрламә та пәлмелле, тенә вәл. Шкулта вишә хор пулнә: арсынсен, хәрсен тата арсынсемпе хәрсен хорә. Хөләхлә инстру-ментсен, вәрсе кала-малли инструментсен, симфони оркестрәсене йәркеленә. Вәсене Ху-санта, Мускавра, Петер-бургра вәренсе тухнә аста музыкантсем ертсе пынә.

1886 султа Чулхуларә йәркеленә Пәтәм Ра-сейри илемләхпе про-

мышленность выстав-кинче Чөмпәрти чаваш школә ылтән медаль ил-ме тивәс пулнә. Унта чаваш хорә те пәсәк концерт панә. Сирәм-меш емер пусламәшә телне Чөмпәрти чаваш школә пирки Рассейра кәна мар, Европипех пәлнә. 1917 сулччен ун-тан пин ытла учитель вәренсе тухнә.

Иван Яковлевич Яков-лев чавашла пәрремеш букварьсем хатәрленә, кусарушә есне йәрке-ленә, тән кенекисем кусарнә. Вәрентү посо-бийәсем те тухнә.

И.Я.Яковлев И.Н. Ульяновпа пите туслә пурәннә. Вәл сәннипе Володя Ульянов Н.М. Охотников чаваша уни-верситета вәренме кәме хатәрленә. Революци хысқан Яковлева та-пәнма пусланә, есрен те, хваттертен те калар-са яма пикеннә. Ку ин-кекрен хәтәлма апа Вла-димир Ильич Ленин пулашнә, унан пенсине үстерсе панә.

1922 султа И.Я.Яко-лев Мускава Алексей ятлә ывәлә патне пурәнма кусна. 1928 султа Чөмпәрти чаваш школә 60, И.Я.Яковлев 80 сул тултарнине уяв-ланә. Унта А.В.Луначар-ский витемлә доклад тунә. Вәл чаваш халәхне сутта каларнә сыннан есне пите пәсәка хурса хакланә, "Таван халәхән культурин сул пусә"-тенә ун пирки. Акә мән каланә Иван Яковлевич Яковлев пирки Петәр Ху-санкай: "Пушкин Ломо-носова вырассен пәр-ремеш университетчә те-се каланә. И.Я.Яковлев та чавашсен пәрремеш университетчә".

Чаваш халәхән юма-ри мар, чән-чән Улапә сәр сине килнәренә, 150 сул ситрә. Сакна пәтәм Рассей шайәнче анлан уявлассә.

пулман. Тихән Петәркки хай-ланә "Кушкә ачи", Фи-липп Андреевән "Чөм-пәр сити" повессенче, Александр Артемьевән "Хунавлах хәрнисем", "Тавәл умән" рома-нәсенче пурнаса чән-чәннах пурәннә нумай учитель есне-хәлне сә-нарланә. Вәсем, Яков-лев вәренекенәсем, чаваш халәхән ма-лашләхә сынчен еметле-нессә, сынсене сутта каларассишән чыслән еслеме тупа тавассә.

Драматургсем те хайсен пьесисенче аслә сыннамәр сәнарне каләпланә. Н.Терент-ьев, А.Чебанов, И.Ма-ксимов-Кошкински драмисене театр сени-сем синче пәрре сәс мар кәтартнә.

И.Я.Яковлев ячә чаваш халәх исто-рийәнче емер-емәрех суталса тәрә.

Таван сәмахләхри Яковлев сәнарә

Ку сәс те мар, литера-тура сынна тулаш ен-чен сәнланипе кәна сырлахмасть. Вәл чун-ритуйәма, әс-хакәләсене кәтартса парать. Ту-лашәпе шалашә тачә сыхәнассә. Ахальтен-и, сәнә мәнле - чунә сапла тессә.

Уншән вәхәт хаклә пулнә, вәл ниҳәсан та алә усса ларман. Темисе сын тумалли есе пәччен савәрсә хунә. Тәттемләх тымарне кәкласа сәнә сәр сухаланә та культу-ра калчине ешерме май-сем туса панә. Кәвак сүт чаршавне уснәран тавраләх сүталса кайнә.

Сав сүтә - пәлүләх сүти, Шәтса чәшәл тухрә калча.

Тәшиши тулчә, кәчә туги.

Тайма пус, Иван Якәлчә, - сәрпәт Алек-сей Воробьев.

И.Я.Яковлев есә-хөлә, унан пурнассә, Чөмпәрти чаваш школә тәнче культурин историйәнче хайне уйрам вырән йышәнат. Чаваш халәхне сутта калара-канән кәрнеклә сәнар-не, унан емер манәсми пархатарлә есне халәх патне ситерессине чи пултаруллә сыравсәсем хайсен чыслә тивәсә вырәнне хунә.

Чаваш халәх по-эчәсемпе писателәсем П.Хусанкай, Я.Ухсай, А.Артемьев, Юхма Мишши, Н.Терентьев историри фактсемпе до-

кументсене самаях шәкәлчесе паха произ-веденисем сырнә. Вәсене чылай чөлхесене кусарнә, савна пула И.Я.Яковлевән сүтә ят-не Хәвел анәс Ев-ропәран пусласа Цей-лон таранах пеләссә.

Кашни этемән пурнассәнче пәсәк улшәнусем тума пула-ракан сын вәл - вәрен-текен. Анчах сәс есре пур сын та хай тивәсәне кәтартымасть. Савәнпа учительсен учителә пулнә Иван Яковлевич сынчен сырасси, унан философилле тәнче курамне уса парасси авторсемшән сәмәлах

Ку страницәна Е.И.ПОШКИНА хатәрленә.

телепрограмма

ПОНЕДЕЛЬНИК

27 АПРЕЛЯ

«ТАТАРСТАН»
7.00 - 8.00 «Чулпан»
18.25 «Тамчы»
18.45, 20.45 «Жиһан»
19.00 «Ислах»
19.45, 21.45 Новости
20.00 «Шигърият»
Айрат Арсланов
20.30 «Элли-белли-бәү»
21.00 «Моя прекрасная леди» 1с.

ОРТ

Уважаемые телезрители! Наш канал приносит вам свои извинения за перерыв в эфире до 15.00 в связи с профилактическими работами.

15.00 Новости.
15.20 Мультсериал «Волшебник страны Оз».
15.45 Марафон-15.
16.05 Звездный час.
16.40 Сериал «Новые приключения Робин Гуда». Заключительная серия.
17.10 ...До 16 и старше.
17.35 Вокруг света.
18.00 Новости.
18.20 «Роковое наследство». Сериал.
19.05 Погода.
19.10 Час пик.
19.40 Понедельник с Познером. Программа «Мы». Телемост Москва - Рига.
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Время.
21.40 Мистический триллер «Похитители тел».
23.30 «Серебряный шар». Рина Зеленая. Ведущий - В. Вульф.
0.15 Новости.
0.30 «Линия кино». Гибель и спасение героя в фильмах «Чапаев», «Чапаев с нами».

РОССИЯ

16.00 «Маленький бродяга». Телесериал.
16.25 «Арабела». Телесериал.
17.00, 20.00 Вести.
20.25 Подробности.
20.45 «Санта-Барбара».
21.45 Е. Миронов и Н. Петрова в лирической драме «Любовь».
23.45 Вести.
0.05 «Дежурная часть».
0.20 Сиреневый туман.
1.00 Автошоу.
1.30 Прогноз погоды.

РИО

17.05 ДИСК-канал.
17.30 ТСН-6.
17.35 Дорожный патруль. Сводка за неделю.
17.50 ОПЕРАТИВНЫЕ ХРОНИКИ. 1
7.55 ПОГОДА. 18.00 Домашний сериал «Семья для двоих» (Франция).
18.30 СТУДИЯ ДВА.
19.10 ПОГОДА. 19.15 ШЕСТЬ НОВОСТЕЙ.
19.30 Ток-шоу «МУЗЫКА И ПРЕССА». «АКУЛЫ ПЕРА» - Группа «СПЛИН». 20.30 «НОВОСТИ ДНЯ». 20.55 Фантастический сериал «Вавилон 5». 21.50 НОВОСТИ. 21.55 ТЕАТРАЛЬНЫЙ ПОНЕДЕЛЬНИК.
22.40 НОВОСТИ. 22.45 КИНОТЕАТР ТВ-6. А. Джигарханян в фильме «Мужчины». 00.05 ТСН-6.

ВТОРНИК

28 АПРЕЛЯ

«ТАТАРСТАН»
7.00 - 8.00 «Чулпан»
18.10 «Бизнес ТВ»
18.45, 20.45 «Жиһан»
19.00 «Деловой Татарстан»
19.45, 20.45 Новости
20.00 «Замандаш»
Жир - Ана кочагында. Сәлимжан Шәрәпов
20.30 «Элли-белли-бәү»
21.00 «Моя прекрасная леди»
22.25 «БКЗ приглашает...»
22.45 Телемост Казань - Бугульма

ОРТ

6.00 «Доброе утро».
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.45 Новости.
9.15, 18.20 «Роковое наследство».
10.45 Домашняя библиотека.
10.55 «Мы».
12.15 «Вместе».
13.05 «Трагедия века».
13.55 Футбольное обозрение.
14.25 Женские истории.
15.20 Мультсериал
15.55 Счастливый случай.
16.40 «Пещера Золотой Розы». Сериал.
17.10 ...До 16 и старше.
17.35 Вокруг света.
19.00 Футбол.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Время.
21.40 «Все будет хорошо».
0.20 Чудо Ванессы Мэй.
1.10 «Опасная игра» X/f

РОССИЯ

7.00 «Морские псы».
7.15 Проснись.
7.30, 11.00, 14.00, 17.00 20.00 Вести.
8.00 «Дежурная часть».
8.15 «Товары-почтой».
8.20 «Мир здоровья».
8.30 Деньги.
8.45 Графоман.
8.55 «Православный календарь».
9.05 Диалоги о животных.
10.05, 20.45 «Санта-Барбара».
11.30 К-2 представляет
14.30 «Женщина в белом».
15.30 «Маленький бродяга».
15.55 «Арабела».
17.30 На дорогах России
17.45 Любовь с первого взгляда.
20.25 Подробности.
21.45 «Петербургские тайны».
22.45 «Пси-фактор»
0.05 «Дежурная часть».
0.20 «Женщина на крыше»
1.45 Звуковая дорожка

РИО

17.05 ДИСК-канал. 17.30 ТСН-6. 17.35 Дорожный патруль. 17.50 ОПЕРАТИВНЫЕ ХРОНИКИ. 18.00 Док. сериал «Великие тайны и мифы XX века». 18.30 СТУДИЯ ДВА. 19.15 ШЕСТЬ НОВОСТЕЙ. 19.30 Ток-шоу «МУЗЫКА И ПРЕССА». «АКУЛЫ ПЕРА» - Группа «СПЛИН». 20.30 «НОВОСТИ ДНЯ». 20.55 Фантастический сериал «Вавилон 5». 21.50 НОВОСТИ. 21.55 ТЕАТРАЛЬНЫЙ ПОНЕДЕЛЬНИК. 22.40 НОВОСТИ. 22.45 КИНОТЕАТР ТВ-6. А. Джигарханян в фильме «Мужчины». 00.05 ТСН-6.

СРЕДА

29 АПРЕЛЯ

«ТАТАРСТАН»
7.00-8.00 «Чулпан»
18.20 Мультфильм.
18.30 «Актуальная тема»
18.45, 20.45 «Жиһан»
19.00 «Бакчачының язгы мешәкәтләре»
19.30 Татар халык моңнары.
19.45, 21.45 Новости
20.00 «Карт - бланш»
20.30 «Элли - белли - бәү»
21.00 X/f «Мальчики»
22.40 «Точка опоры»

ОРТ

6.00 «Доброе утро».
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.45 Новости.
9.15, 18.20 «Роковое наследство».
10.00 Смехопанорама.
10.35 В мире животных
11.15 Домашняя библиотека.
11.25 Игрой, гармонь любимая!
12.15 «Вместе».
13.00 «Трагедия века».
14.00 Здоровье.
14.30 Обыкновенная богиня - Г. Уланова.
15.20 Мультсериал.
15.45 Классная компания.
16.10 Зов джунглей.
16.40 «Пещера Золотой Розы». Сериал.
17.10 ...До 16 и старше.
17.35 Вокруг света.
19.05 Час пик.
19.30 «Золотая лихорадка».
20.10 Человек и закон.
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Время.
21.40 «Небесный тиход».
23.20 «Тайны забытых побед».
23.55 «Артур Миллер»
0.50 «Возвращение охотника».

РОССИЯ

7.00 «Морские псы».
7.15 Проснись.
7.30, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.45 Вести.
8.00 «Дежурная часть».
8.20 «Медицинский вестник».
8.30 Деньги.
8.45 Графоман.
8.55 «Православный календарь».
9.00 «Привет, привет».
9.30 «Бродвей нашей юности». Сериал.
10.05, 20.45 «Санта-Барбара».
11.30 «Петербургские тайны».
12.30 Моя семья.
13.30 «У всех на устах».
14.30 «Женщина в белом».
15.30 «Маленький бродяга».
15.55 «Арабела».
17.55 Футбол.
20.25 Подробности.
21.45 «Петербургские тайны».
22.50 «Пуаро Агаты Кристи». Телесериал.
0.05 «Дежурная часть».
0.20 Живая коллекция.
1.15 Питерский рок-фестиваль-97.

РИО

17.05 ДИСК-канал. 17.30 ТСН-6. 17.35 Дорожный патруль. 17.50 Оперативные хроники. 18.00 Док. сериал. 18.30 СТУДИЯ ДВА. 19.15 ШЕСТЬ НОВОСТЕЙ. 19.30 Ток-шоу. 20.30 «НОВОСТИ ДНЯ». 20.55 «Вавилон 5». 21.50 НОВОСТИ. 21.55 «Волчонок-2» 23.50 ТСН-6.

ЧЕТВЕРГ

30 АПРЕЛЯ

«ТАТАРСТАН»
7.00-8.00 «Чулпан»
18.25 «Страдающий остров»
18.45, 20.45 «Жиһан»
19.00 Латин графикасы булурмы?
19.30 «Эхо голоса твоего»
19.45, 21.45 Новости
20.00 ГАИ-информ
20.15 «Агым»
20.30 «Элли - белли - бәү»
21.00 Татар Дәүләт жыр һәм бию ансамбле концерты
22.00 «Клуб Болл»

ОРТ

6.00 «Доброе утро».
9.00, 12.00, 15.00, 18.00, 0.15 Новости.
9.15, 18.20 «Роковое наследство».
10.05 Человек и закон.
10.40 Пока все дома.
11.15 Домашняя библиотека.
11.25 Джентльмен-шоу.
12.15 «Вместе».
13.05 «Трагедия века».
14.00 Смак.
14.20 Золотая лихорадка.
15.20 Мультсериал
15.45 Классная компания.
16.10 Чудо Ванессы Мэй.
16.40 «Пещера Золотой Розы».
17.10 ...До 16 и старше.
17.35 Вокруг света.
19.10 Здоровье.
19.45 Поле чудес.
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Время.
21.40 «Любовь и голуби».
0.00 «От заката до рассвета» X/f.

РОССИЯ

7.00 «Морские псы».
7.15 Проснись.
7.30, 11.00, 14.00, 17.00 20.00, 23.45 Вести.
8.00, 0.15 «Дежурная часть».
8.20 «Мир здоровья».
8.30 Деньги.
8.45 Графоман.
8.55 «Православный календарь».
9.00 Вовремя.
9.30 Сам себе режиссер.
10.05, 20.40 «Санта-Барбара».
11.35, 21.45 «Петербургские тайны».
12.25 Совершенно секретно.
13.20 Автошоу.
13.45 «Ле Монти».
14.30 «Собачий нос».
15.15 «Маленький бродяга».
15.45 «Арабела».
16.45 Хадж-паломничество в Мекку.
20.25 Подробности.
21.45 «Притворщик».
22.35 «Аншлаг» и Ко.
0.05 «Дежурная часть».
0.20 Подиум д'Арт.
1.05 Лучшие игры НБА.

РИО

17.05 ДИСК-канал. 17.30 ТСН-6. 17.35 Дорожный патруль. 17.50 ОПЕРАТИВНЫЕ ХРОНИКИ. 18.00 Док. сериал. 18.30 СТУДИЯ ДВА. 19.15 ШЕСТЬ НОВОСТЕЙ. 19.30 Ток-шоу. 20.30 «НОВОСТИ ДНЯ». 20.55 «Вавилон 5». 21.50 НОВОСТИ. 21.55 «Бриллиантовая рука». 23.50 ТСН-6.

ПЯТНИЦА

1 МАЯ

ПРАЗДНИК ВЕСНЫ И ТРУДА.
«ТАТАРСТАН»
7.00 «Чулпан»
18.05 Мультфильмы
18.10 «У зеленого камня» Индус Тагиров
18.45 «Жиһан»
19.00 «Батулла дәрәсләре»
19.20 «Дин һәм тормыш»
19.45 Новости
20.00 «Музыкаль сәхифә»
20.30 «Элли - белли - бәү»
20.45 «Жомга көн кич белән»
21.30 «В Госсвете Татарстана»
22.10 «Баскетбол, мы тебя любим»

ОРТ

7.00 «Доброе утро».
10.00, 15.00, 1.20 Новости.
10.15 «Достояние республики». 1-я серия.
11.25 Игрой, гармонь любимая!
12.10 M/f.
14.05 «Торвилл и Дин. Последнее турне» X/f.
15.20 «Неуловимые мстители».
16.35 «Ералаш».
17.15 Старые песни о главном - 1.
19.00 X/f «Любить по-русски».
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Время.
21.35 КВН-98.
23.45 «Волчья кровь».
1.30 Хоккей.

РОССИЯ

7.00 M/f
7.45 «Варвара - краса, длинная коса».
9.10 X/f «Высота».
10.50 Творческий вечер И. Николаева.
14.00 Вести.
14.35 Бал В. Тихонова.
16.20 X/f «Жестокий романс». 1-я и 2-я с.
18.50 Сам себе режиссер.
19.25 «Городок».
20.00 Вести.
20.35 Концерт Ф. Киркорова.
0.10 Спортивная гимнастика.
1.15 Комедия «Левша».

РИО

7.00 «Благая Весть».
7.30 ШЕСТЬ НОВОСТЕЙ. 7.40 Видеоклипы.
7.50 Дорожный патруль.
8.05 M/f «Золоченные лбы». 8.25 «Детектив Боги». 8.55 Детский сеанс. «Принц за семью морями» 10.25 «Любишь-смотри». Видеоклипы. 10.30 Ток-шоу «СДЕЛАЙ ШАГ». 11.30 КИНОТЕАТР ТВ-6. З. Федорова, С. Лемешев, Э. Гарин в фильме «Музыкальная история». 13.00 «Гардемарины, вперед!» 1 серия. 14.30 ТСН-6. 14.40 «Гардемарины, вперед!» 2-3 серии. 17.15 Концерт, посвященный 10-летию группы «АГАТА КРИСТИ». 18.20 «Гардемарины, вперед!» 4 серия. 19.45 ШЕСТЬ НОВОСТЕЙ. 20.00 «ВЫ-ОЧЕВИДЕЦ». 20.30 «НОВОСТИ ДНЯ». 20.55 «Голая правда» (США). 23.05 «Мисс Мира-97». 00.30 ТСН-6.

СУББОТА

2 МАЯ

«ТАТАРСТАН»
7.00 - 8.00 «Чулпан»
18.15 «Стиль 7»
18.45 «Жиһан»
19.00 «Бизнес ТВ»
19.45 Новости
20.00 «Чай или кофе?»
20.30 «Элли - белли - бәү»
20.45 «Зәлидә»
21.15 «Музыка +» Гали Ильясов.
21.45 «Досье 02»
22.00 «Видеоспорт»
22.10 «Шаян шоу»
22.55 «Точка опоры»

ОРТ

8.00 «Приключения Буратино». 1-я серия.
9.10 M/f
10.00 Новости.
10.15 X/f «Достояние республики». 2-я серия.
11.30 Смак.
11.55 «Рожденная свободной» X/f.
13.30 Армейский магазин.
14.05 Этот безумный, безумный «Сумасшедший мир».
15.00 Новости.
15.20 «Новые приключения неуловимых».
16.40 «Ералаш».
16.55 Футбол.
18.55 X/f «Любить по-русски». Фильм 2-й.
20.45 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Время.
21.55 Легендарные «Гераналы песчаных карьеров».
23.45 Хоккей.

РОССИЯ

7.00 «Цветные сны».
8.05 «Старик Хоттабыч». Фильм для детей.
9.30 «Позвоните Кузю!».
9.55 Вовремя.
10.25 Доброе утро, Страна!
11.10 «Почта РТР».
11.40 «У всех на устах».
12.10 «Чародей. Страна великого дракона».
13.05 «Урмас Отт с Нонной Мордюковой».
14.00 Вести
14.30 «Юбилей М. Эсамбаева».
15.45 Спортивная гимнастика.
18.05 Маски-шоу.
18.55 Моя семья.
20.00 Вести.
20.40 «Аншлаг» и Ко.
21.40 «Одиноким предоставляется общежитие».
23.15 «Патрисия Каас в Кремле».
0.25 «На кого бог пошлет». Кинокомедия.

РИО

7.00 НОВОСТИ. 7.45 Дорожный патруль. 8.00 Мультсериал. 8.55 «Подвиги Геракла». 10.55 «ЦЕПТЕР-ПРИЗ». 11.05 «З.К.» 11.30 ТСН - 6. 11.45 «Далекие шатры».
12.45 «Место происшествия».
13.00 Телемагазин. 3.20 M/f
13.50 Программа А. ПОЛИТКОВСКОГО. 14.25 ДИСК-канал. 15.10 «Маленькая ночная музыка» 17.30, 23.35 ТСН-6.
17.35 Дорожный патруль. 18.30 Студия - 2
19.25 «О.С.П-Студия».
20.15 Видеоклипы. 20.30 Скандальные недели. 21.05 «Фитиль». 21.15 «Денис мучитель» 23.10 «З. К.»

ВОСКРЕСЕНЬЕ

3 МАЯ

«ТАТАРСТАН»
7.00 - 8.00 «Чулпан»
14.35 М. Хәсәнов. «Язгы ажаган»
16.20 Лирик концерт
16.45 Спектакльнең двамамы
17.45 «Хәерле сәгатьтә» Апас районы
18.45 Телебуклет.
19.00 «ТОН»
19.40 «Автокалейдоскоп»
20.00 «Ханым»
20.30 «Элли - белли - бәү»
20.45 «Бер алманы бишкек бүләк». Илһам Шакиров
21.30 «КВН - 98»
22.45 «У всех на виду» Лидия Әхметова.

ОРТ

8.00 «Приключения Буратино» 2 с.
9.10 Ералаш.
9.20 Лотто-Миллион.
9.25 Спортлото.
9.30 «Дисней-клуб».
10.00, 15.00 Новости.
10.10 «Непутевые заметки».
10.30 Пока все дома.
11.10 Утренняя звезда.
12.05 Возвращение Третьяковки.
12.30 «Живущие свободными» X/f.
14.00 «Повелитель львов» X/f.
15.20 Корона Российской империи.
16.30 «Дисней-клуб»
17.25 Старые песни о главном-2.
19.15 «Джентльмены удачи».
21.00 Время.

РОССИЯ

7.00 Утренний экспресс.
7.50 Служу Отечеству!
8.15 «Миллионеры» X/f.
9.30 «Маски-шоу».
9.55 Сам себе режиссер
10.25 Доброе утро, Страна!
11.15 Русское лото.
11.55 «Чародей. Страна великого дракона».
12.50 «Там-там».
13.40 «Мир книг с Леонидом Куравлевым».
14.00 Вести.
14.30 Пульс.
15.00 Парламентский час.
15.50 «Закон и порядок»
16.45 Диалоги о животных.
17.45 Совершенно секретно.
18.40 Старая квартира.
20.00 Зеркало.
21.00 «Урмас Отт с Илей Глазуновым».
23.45 «К-2»
0.40 Спортивная гимнастика.

РИО

7.00 «Благая Весть».
7.30 Катастрофы недели. 8.00 Мультсериал. 8.55 «Марья-искусница». 10.40 Видеоклипы. 10.55 Шоу едн. 11.30 ТСН-6. 11.45 «Стильно!» 12.00 «Далекие шатры». 13.05 «КАНОН». 13.35 «Звезды о звездах». 14.05 «Секретарь года». 15.15 Ток-шоу. 16.05 Видеоклипы. 16.25 Спорт. 18.00 Турклуб. 18.10 Студия-2. 19.00 «Обозреватель». 20.05 «Фитиль». 20.15 «20 тысяч лье под водой».

Улах юррисем
Кунтан мана савни пәрахсассан

Витере те сар уг, ай, кәсенет
Көрепенке селә сисешән.
Ай-хай, кушсуль юхаты, чун хурланаты
Инсетри савни курасһан.
Әс тагаччә, тусам, әп тагаччә,
Явәстарчә тура пәр сәре.
Явәстарассине явәстарчә,
Әмәр уйрәлмасса хушинчә?
Сар кайәксем әста, ай, юрлаңсә?
Улпут сурчә сүмәнчи садра.
Пирән сарәк әмәр епле иртет?
Ырләхпала хурләх хушинче.
Кәвак лаша силхи сулахайра,
Хәсан саврәнә-ши сылтәма?
Пирәнәх те савнисем урәх май,
Хәсан саврәнә-ши хамәр май?
Сәсенхир варринче тәп уткәшкар -
Савә пулә хирән вәрләхә.
Кунтан мана савни пәрахсассан,
Савә пулә тәнчен хурләхә.
Пухса йәркелекенә Е.ИЛЮШКИНА.

Аленәна саламтаса

Сывәр, пәчәк хәрәм, сывәр,
Тутлә тәләк кур.
Пуриншән те әсә сывәх
Яту та маттур.
Әп санпа калаһап, куләп,
Савәнса әс кул.
Нихәсан та ан пәл хурләх,
Әмәр сывә пул.
Кам әнтә сана юратмә,
Ун пек иләртен,
Сывәрнә сәртрен вәрәтмә
Юратас тесе.
Шура-шура чечексем те,
Тутлә сәмәртсем,
Сар хәвел те илемлә
Сил-тәвал иртсен.
Сывәр, пәчәккә пепкәсәм,
Тәләкре те кул.
Әсә чәвәлти чәкәсәм,
Сурт илемә пул.
Василий ЗАХАРОВ.
Хуралту ялә.

Пәлтерүсем

Хамәр материалтан гаражсем, верандәсем тәватпәр. Телефон: 5-16-25. Назип.

Сурт тума сәр участкакә сүтәнат. Гараж пур. Лихачев урамәнчи 9-мәш суртра ыйтса пәлме пулат.

Пахчаһәсен "Алмалык" юташләхәнче дача сүтәнат. 16 сехет хыһәән 5-29-61 номерне шәнкәравламалла.

Бауман урамәнчи 26-мәш сурт сүтәнат (сәр участкакә пур), хаклә мар. Ыйтса пәлмелли адрес: Гиматдинов урамә, 120-16.

Сыпаламан йывәс сүтәнат. Сирәклә яләнчи Мират Шарифуллинран ыйтса пәлмелли.

Питә лайәх шайри ВА3-2101 сүтәнат, хаклә мар. Телефон: 5-16-50.

Гиматдинов урамәнчи пәр пүләмлә хвәттер сүтәнат. Телефон: 4-12-02.

ВА3-21065 сүтәнат. Телефон: 5-16-58.

"Урал" мотоцикл сүтәнат. Телефон: 65-8-43.

5x5 метрлә пура, пусә валли 6 кәшәл сүтәтпәр. Адрес: Советская урамә, 34.

1992 сүлта туса кәларнә "Москвич-2141" сүтәнат. Телефон: 5-13-74.

Приватизацилемен икә пүләмлә хвәттере икә е хуһса тәлесе пәр пүләмлә приватизацилемен хвәттерсемне улаштаратпәр. Адрес: 60 лет Октября урамә, 9-13. Телефон: 2-25-27.

Овражная урамәнчи 13-мәш сурт сүтәнат. Мунча, хуралтәсем, пахча пур, шыв кәртнә. Адрес: Овражная урамә, 18 сехет хыһәән пымалла.

Тәрнәс яләнчи сурт сүтәнат, 25 сотка сәр участкакә пур. Адрес: Советская урамә, 107-18.

СШАра туса кәларнә сәвә машини сүтәтпәр (9 сә тума пулат), рабица сетка, сүлләш 190 см. Адрес: Гагарин урамә, 14-1.

Дача участкакә сүтәнат. Телефон: 2-12-52.

Бортлә, тентләнә сәнә УАЗ, линолеум, ваннәсем, унитазсем, раковинәсем, чүрече блокәсем (1,5x1, 5x2,1). Телефон: 2-24-03, Димитровград хулинчи: 2-73-55.

Ақта пурәнаһсә, савәнта варалаһсә

(Вәсә. Пусламәшә 1-мәш стр.).

Хатәрлев кантурән территорияһәнче юхса тухнә мазута курсан, пире чарәнса тәма түр килчә. Предприяти топливо туянма нумай уқса-тенкә тәкалат, сапах унна тирпейсәр уса кураты. Сак топливо пәтәм территории варалат, Куйбышев урамәнче мазут күленчәкә сарәлса вьратат, сакәнтан вара вәл майәпен Хәнтәрчана юхаты. Кантур коллективә субботника тухнәччә-ха әнтә, шураһса, шәлса тасатнәччә. Сапах та санәпидстанчи әсчәненәсем сакәнтах протокол сьрчәс.

Хула варринчен инсех мар вьрнаһнә Степан Разин тата Тельман урамәсем паянчи кунчәнен те таса мар тата "Татсельхозмонтаж"

АО, "Сельхозтехника" АО балансәнчи суртсен территорияһәнчи сүп-сапапа йәла каяһәсәне пухса илсе тухас әсәне вәхәтлә йәркелесе пыманнипе темисә вьрәнта сүп-сап купаланса вьратат. Кунта пурәнаканәсемпе калаһнә хыһәән сакә паллә пулчә: трактор яланах килмест иккен. Мән тәвән, сьнсем йәла каяһәсәне сәр сьнәх тәкаһсә әнтә. Сакна әпир хамәр куртамәр: арсын витрине пушартә. Кәмәлсәр калаһу хыһәән вәл кунти предприяти ертүсисәне кәна мар, рейд бригадин членәсәне те киревсәр сәмаһсемпе вәрсә, хәй вара нимәнге айәпа та йыһәнмарә.

Аш-какай комбинатә тата элеватор патәнчи суртсем хыһәәнчи сүп-сап купине те асәрхамсәр иртме май сүк (Спор-

тивная урамәнчи 12-мәш, К.Маркс урамәнчи 48-мәш суртсем). Сак предприятиһән, сапах "Сельхозтехника", "Татсельхозмонтаж", "Агрохимсервис" АОсен тата ведомствәра тәман ытти предприятиһән ертүсисә сүп-сапа илсе тухасәне сьхәһнә ййтусәне, техника уйәрсә парассине сьтеләклә тимләх уйәрманнипе пула сүп-сапа ақта килчә унта тәкма тивет. Хәш-пәр чухне сьнсем тирпейсәрләхә те питә тәләнтерет. Тәсләхрен, Кәрмаш микрорайонәнчи темисә хутлә суртсем. Кунта сүп-сапа вәхәтлә илсе тухасә, сапах та сүлти хутсенче пурәнаканәсем йәла каяһәсәне чүречеренәх е балконтран пәрахәсә. Субботниксене вара хутшәнма та шуламарсә.

Уйрәм суртсемлә мик-

рорайонсенче те тирпейсәрләх хуһаланат. Кашни сурт умәнче - строительство материаләсем, ытти әпәртәпәр, сакә вара хулана нихәш енчен те илемлетмәст.

Опыт кәартнә тәрәх, йәркеләх тума сәмәлмар. Витәмлә мерәсем йыһәһән сәс... Савәнпа та хулана тасатас тәләшпе ирттернә уйәхлах вәхәтәнче госсанәпиднадзор Центрә 65 протокол сьрнә, вәсенчен 40-шә - уйрәм сьнсем, 25-шә - должность йыһәһәнканәсем тәләшпе, вәсенчен 15 протоколә вара - предприятиһәнче организацисәне ертүсисә тәләшпе.

Ф.ШАЙДУЛЛИН, санитар врачән коммуналә гьгиена енәпе пуләшканә.
Ф.ЗИЯТДИНОВА, хаһат корреспондәнчә.

Вәрентү центрә (Лениногорск хули) апрелән 27-мәшәнчен сак специальносәмпе вәрентме тытәнат:

- котельнәй операторә;
- нефтьне продуктәсәне хими анализә тәвакан лаборант;
- йәла объектәсен газ хуһаләхәне уса курасиһән явап тытакан;
- строопальщик;
- куһакан компрессор машинисчә;
- делопроизводитель, кадрәсемпе әслекен инспектор.

Майән 4-мәшәнчен:

- компрессор установкисән машинисчә;
- скважинәсәне цементлакан машинист;
- цементлакан агрегат (ЦА-320) моторисчә;
- ППУ машинисчә;
- подьемник (А-50, УЛТ-32 т.ыт.те) машинисчә;

Обшежити пур.
Телефонсем: 2-34-45, 2-05-18.

400x200x200 калаһәшлә керамзит блокәсем сүтәтпәр, пәри 3.10 тенкә, Нурлат хулипе сывәхри ялсәне ләсәне пама пултаратпәр - пәр штукән хакә 3.90 тенкә. 1997 сүлхи октябрән 27-мәшәнче панә А 49756 номерлә лицензи. Телефонсем: 3-33-75 (7 сехетрен пуһласа 16 сехетчен шәнкәравламалла), 6-21-85, 3-04-30 (хәтә хәш вәхәтра та).

ТАБЛЕТКАСЕМСӘР СИПЛЕНМЕ

Нумай чиртен сывалма, хәвәра лайәхрах туйма Сире "МАГНИТ ТУХТӘР" пуләшә.

МАГНИТ КЛИПСӘСЕМ пурне те кирлә. Вәсем пуһсә ыратинне хәвәрт чараһсә, юн пусәмне 20 минут хушшинче нормаләһсә, сәнталәк улшәһнә вәхәтра пуләшәһсә. Тәләнтермәш клипсәсем йвәннинне сирәһсә.

Әсир вар-хырам, пүрери чул, урологи, гинекологи чирәсемпе чирләтәр пулсан, вәсенчен хәтәлма Сире **МАГНИТОТРОНСЕМ** пуләшә. **МАГНИТ ВАРИНККЕ** витәр кәларнә 100 грамм шыва сәни гастрит, пүрери чул, урологи чирәсенчен сьхланма, сывалма пуләшәтә. Ыйха лайәхлаһатә. Магнит варинккә витәр кәларнә эрәһсәрапа муһмәр пулмәстә.

Сәһнәләх! **МАГНИТОПУНКТУРА СУЛЛИ** йвәннинне сирет, юн пусәмне чәре әсләссине сирәпләтәт, иммунитетәна вәйлататә, ййхәпа шалти органсәне нормаләтә.

МАГНИТОТРОН-1 - арсын чирәсенчен, геморройран сипленме пуләшәтә.

МАГНИТОТРОН-2 - хәрарәмсәне шыһә процесәсенчен тата ытти чирәсенчен сипленме пуләшәтә.

"БИОМАГ" **МАГНИТ СТЕЛКӘСЕМ** ураһсем йвәннинне тата шыһәсәне сирәһсә, иммунитетинне вәйлатәһсә. Урасән тәрлә кәмәһсә чирәссәне, тромбофлебитсәне, венәһсем сарәлнинне сипленме пуләшәһсә. "Биомаг" стелькәһсем

шанәһ сүк сәртәх пуләшма пултарәс.

Вәрах тәһәләкан сунаһпа, сүлти сывләш сүләссән чирәһсемпе, гайморитпа аптракансәне **ЛОР КЛИПСӘСЕМ** пуләшәтә.

МАГНИТ ПИСИХХИ (апликатор) Сире радикулитран, остеохондрозран сыватә, ревматизма сирә, сьпәсәне хутланма пуләшә, фармакологи препаратәһсем кирлә пулмәс.

Магнитотронсем клиника тәрәсләвәссәне иртнә. Раһсәй Федерацияһән сывләх сьхләв Министерстви вәһсемпе анлә уса курма пулнинне сирәпләтнә. Сериллә кәларма ирәк панә. 10 сүл пәр чарәнмасәр уса курма пулат.

Магнит психихи - 35 тенкә.
Магнит варинккә - 25 тенкә.
М-1 - 20 тенкә.
М-2 - 20 тенкә.
Магнит клипсәһсем - 15 тенкә.
ЛОР клипсәһсем - 15 тенкә.
"Биомаг" стелькәһсем - 40- тенкә.
Суту-илү апрелән 28-мәшәнче районти культура суртәнче 12 сехетрен тытәһса 13 сехетчен пулат.

1996 сүлхи июлән 6-мәшәнче панә 30- 03/404 номерлә лицензи.

Тәп редактор **Р.Ф.ЗАМАЛҖЕЕВ.**

Редактор **Т.И.БУРАЙКИНА.**

<p>Учредительсем: Нурлат районән администрацияһәне редакцион әс коллективә</p> <p>Хаһат әрнере вьсә хутчен - юнкун, эрнекун, шәмәткун тутарла, вьрәһсә тата чәвашла тухатә.</p>	<p>ПИРӘН АДРЕС: 423000, Нурлат хули, Карл Маркс урамә, 19. ТЕЛЕФОНСЕМ: редактор - 2-12-14, 2-22-81, редактор заместителә тата советәсемпе обществәлла организациһән пурнәһсән пайә - 2-10-44, редактор заместителә, яваһлә секретарь - 2-18-67, редакторан вьрәс дубляжә енәпе әслекен заместителә - 2-14-16, редакторан чәваш дубляжә енәпе әслекен заместителә - 2-10-44, ялхуһаләх пайә, промышленность, сьрусәсемпе массәлла әс пайә - 2-22-51, бухгалтери, реклама пайә тата фотокорреспондент - 2-15-63.</p>	<p>Хаһата Тутар Республикин Информациһәне пичет министрствинче шута илнә.</p> <p style="text-align: center;">Регистрацияһән номерә 34.</p>
---	--	--